

A Győri Ítéltábla a dr. Panker Szilárd ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Juhász-Nagy Péter ügyvéd által képviselt **I.r.** és dr. Kelemen Tamás ügyvéd által képviselt **II.r. alperesek** ellen tartozás megfizetése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2010. december 9. napján kelt P.20.863/2009/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000,- (Kilencszázezer) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül I.r. alperesnek 63.500,- (Hatvanháromezer-ötszáz) forint, a II.r. alperesnek 127.000,- (Egyszázhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000,- forint feljegyzett eljárási illetéket. Kötelezte a bíróság a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül I.r. alperesnek 125.000,- forint, II.r. alperesnek 625.000,- forint perköltséget. Megkereste a bíróság a "**Helység**"1-i Körzeti Földhivatalt a "**Helység**"1, ... szám alatti ingatlanra vonatkozóan elrendelt perindítás tényének törlése iránt.

Ítéletének tényállásában megállapította, hogy a felperes 2002. év novembere és 2003. év januárja között befektetési célzattal, részletekben összesen 10.051.000,- forintot adott át az I.r. alperesnek. I.r. alperes 2004.év tavaszáig 1.500.000,- forintot fizetett vissza a felperes részére.

2003. év nyarán felperes és I.r. alperes között 2003. február 18. napjára dátumozott, valótlan tartalmú megállapodás született, amely azt rögzítette, hogy a felperes által nyújtott 9.850.000,- forint összeg kölcsönvevője az "**A**" Kft.

A felperes feljelentésére indult büntetőeljárásban a Tatai Városi Bíróság 2007. április 4. napján jogerős 4.B.182/2005/59. számú ítéletében bűnösnek mondta ki I.r.alperest folytatólagosan elkövetett, jelentős kárt okozó csalás bűntettében és kártérítésként kötelezte jelen per I.r.alperesét 9.000.000,- forint tőke és annak 2003.január 1. napjától számított törvényes mértékű kamatai megfizetésére.

Tényként állapítható meg, hogy I. és II.r. alperesek házastársak voltak. 2002. őszétől életközösségük megszakadt, különváltan éltek. Házasságuk jogerős felbontására azonban 2007. július 24. napján került sor.

Alperesek 2006. március 27. napján közjegyző előtt „különélési és vagyonmegosztási nyilatkozatot” írtak alá, amelyben rögzítették 2002. év november óta történő különválásuk tényét és azt, hogy egymással szemben vagyoni jogi követelésük nincs.

2003. december 18.napján I-II.r.alperesek közösen gazdasági társaságot alapítottak ("B" Kft.), amelynek I.r.alperes 2006. február 10. napjáig tagja, 2004. július 30. napjáig pedig ügyvezetője is volt.

A keresettel érintett **helység 1-i**hrsz-ú ("**Helység**"1, ...) ingatlan tulajdonjogát a II.r.alperes 2006. február 10. napján a társaságtól, a befizetett tagi kölcsönből eredő követelések beszámításával adásvétel jogcímén szerezte meg.

A felperes kereseti kérelmében a Csjt.27.§.(1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy a **helység 1-i**hrsz-ú bolt megjelölésű ingatlan ½ részének tulajdonjoga házastársi vagyontársaság címén I.r. alperest illeti. Álláspontja szerint az I-II.r.alperesek az ingatlan II.r. alperes általi megszerzésekor még ténylegesen házastársi életközösségben éltek.

Módosított kereseti kérelmében másodlagosan a Csjt.30.§.(2) bekezdésére hivatkozással kérte II.r.alperes kötelezését - a jogerős büntető ítéletben 9.000.000,- forint megfizetésére marasztalt - I.r.alperessel egyetemlegesen a 9.000.000,- forint kárösszeg megfizetésére. Ennek indokaként előadta, hogy II.r.alperes a felperes és az I.r.alperes közti kölcsönszerződés létrejöttéről házastársként tudott, a kölcsön felvételére II.r.alperes egyetértésével került sor, ezért annak visszafizetéséért is felelősséggel tartozik.

Kérte I.r.alperes vonatkozásában annak megállapítását, hogy a büntető bíróság által elbírált polgári igény vonatkozásában az I.r.alperes a II.r.alperessel egyetemlegesen tartozik helytállni. Kérte alperesek perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint alperesek között az életközösség 2002.év őszén ténylegesen nem szakadt meg.

Az alperesek a közjegyző előtt tett nyilatkozatukkal (amely csak a nyilatkozat megtételének tényét, de annak tartalmát nem igazolja hitelesen), valamint házasságuk felbontásával, és üzletrészeik értékesítésével, az ingatlan tulajdonjogának átruházásával közös vagyontársaikat akarták rosszhiszeműen menteni a felperesi igényérvényesítés alól.

I.r.alperes a kereseti kérelmet elutasítani kérte. Állította, hogy a felperes nem számára, hanem befektetési célból a "A" Kft. részére folyósította a kölcsönt. Házastársát, II.r.alperest az ügyletbe nem vonta be. Az elsődleges kereseti kérelmet annak alapján is elutasítani kérte, hogy a felperes az ...hrsz-ú ingatlan tulajdonjogát érintően megállapítási keresetet jelen perben nem terjeszthet elő. A másodlagos kereseti kérelem tekintetében a perből való elbocsátását kérte, figyelemmel a büntetőeljárásban elbírált polgári jogi igényre.

II.r.alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az I.r.alperes által elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben a felperesnek okozott kárért másodlagos felelőssége nem állapítható meg. Kiemelte, hogy I.r.alperessel életközösségük 2002. novemberéig állt fenn. Életközösségük alatt vagyongyarapodásuk nem volt. A II.r.alperes ingatlanszerzésének fedezetét a szülei biztosították.

Hivatkozott arra, hogy a **helység 1-i** ...hrsz. alatti ingatlanra előterjesztett megállapítási keresetnek a Pp.123.§. szerinti feltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság a **helység 1-i** ingatlannal kapcsolatos I.r.alperesi tulajdonszerzés megállapítására irányuló keresetet arra tekintettel utasította el, hogy a Csjt.27.§. alapján az ingatlan házastársi közös vagyonba tartozásának megállapítását és tulajdonjogának a Ptk.116.§.(1. bekezdése alapján ingatlan-nyilvántartásban való feltüntetését csak az ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerző házastárs kérheti.

A felperes, mint harmadik személy nem teheti vitássá a perbeli ingatlan tulajdonjogi helyzetét. Közvetlen jogi érdekeltisége csak akkor lenne megállapítható, ha igényérvényesítésével jogot szerezne, kötelezettségtől szabadulna, vagy ezek valamelyikének közvetlen lehetősége nyílna meg számára.

Felperes az ingatlannal a bűncselekményből származó igényéhez kielégítési alapot, fedezetet kíván biztosítani, így keresethetőségi joga hiányában az ingatlannal kapcsolatos kereseti kérelme nem lehet megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a II.r.alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet is elutasította. A Csjt.30.§.(2) - (5) bekezdése szerinti, a házastárs által kötött ügyletért való felelősség nem terjed ki a házastárs jogellenes magatartásával - az általa elkövetett bűncselekménnyel - okozott kárnak a másik házastárs általi megtérítésére. A kárnak a károsult részére történő megtérítésére a másik házastárs - a Csjt. egyéb rendelkezései alapján - sem kötelezhető még akkor sem, ha a jogellenes magatartásból eredő bevétel a közös vagyont gyarapítja, vagy azt a házastársak közösen felélik.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a házastársak és a harmadik személyek közötti jogviszonyban az ún. deliktuális jellegű kárfelelősség esetén nem a Csjt, hanem az adott külső jogviszonyra irányadó jogág szabályai alapján kell megítélni, hogy a másik házastárs felelősségének jogalapja a harmadik személy károsulttal szemben fennáll-e, és ez esetben meddig terjed annak mértéke (BH 2000/546.).

A Tatai Városi Bíróság hivatkozott 4.B.182/2005/59. számú jogerős, I.r.alperes bűnösségét megállapító ítélete a jelen kölcsönügylettel összefüggésben kötelezte I.r.alperest kártérítésként 9.000.000,- forint és kamatai megfizetésére, így az I.r.alperes által elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben II.r.alperes felelőssége a felperessel szemben mint harmadik személlyel szemben, az adott külső jogviszonyra irányadó jogát, azaz jelen esetben a Ptk.szabályai alapján ítélandó meg. Mivel II.r.alperes magatartása a felperest ért kárral okozati összefüggésben nincs, így kártérítési felelőssége a felperessel szemben nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta annak lehetőségét, hogy a bűncselekményből származó „bevétel” az alperesek közös vagyonát gyarapította-e, esetlegesen a pénzt közösen éltek-e fel, azaz a bűncselekményből származó bevétel vagyongyarapodást eredményezett-e a II.r.alperesnél. Ennek megállapíthatósága esetén ugyanis a II.r.alperes - felelősségének a Csjt.30.§.(3) bekezdésében rögzítettek szerinti korlátozása nélkül is - a Ptk.361.§.(1) bekezdése alapján kötelezhető volna az oldalán bekövetkezett gyarapodás felperes részére való megfizetésére.

Ennek vizsgálata során az elsőfokú bíróság állást foglalt abban a kérdésben, hogy a kölcsönnyújtásának időszakában, azaz 2002. novemberétől 2003. januárjáig az alperesek között az életközösség ténylegesen fennállt-e.

Nem csak alperesek közreműködésével keletkezett okirati bizonyítékok (közjegyző előtt tett nyilatkozat, bontóperi jegyzőkönyv), hanem a meghallgatott tanúk vallomása ("C", "D") azt erősíti meg, hogy az I.r. alperes által elkövetett bűncselekmény időszakában az alperesek életközössége már nem állt fenn. Azon felperesi hivatkozások, miszerint a releváns időszakban az alperesek gyakran mutatkoztak együtt, közösen alapítottak céget, és I.r.alperes a közös gyermekek körüli teendőkben részt vesz, nem ad alapot olyan következtetésre, hogy alperesek házassági életközössége fennállt.

A fentieket összegezve ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a felperes által kölcsönként I.r.alperesnek nyújtott összeg akár a cégalapítás során, akár az időközbeni ingatlanszerzésekkel összefüggésben II.r.alperesnek mint cégtársnak

üzletrészébe folyhatott volna, ekként javára a bűncselekménnyel összefüggésben jogcím nélküli vagyongyarapodást eredményezett volna. Ebből következően tehát a II.r.alperes sem kártérítés, sem jogalap nélküli gazdagodás jogcímén a felperesi igény megtérítésére nem kötelezhető.

Az ítélettel szemben felperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek történő helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontra helyezkedett azzal, miszerint I.r.alperes tulajdonjogának megállapításához a felperesnek jogi érdeke nem fűződik. A felperes jogi érdekelttségét az alapozza meg, hogy I.r. alperes javára történő tulajdonjog megállapítás esetében felperes követelésének kielégítése biztosított volna. Ezen jogi érdek

pedig a felperes igényérvényesítési jogosultságát megalapozza, ezért az elsőfokú bíróság ennek hiányában az elsődleges kereseti kérelmet nem utasíthatta volna el.

Téves az elsőfokú bíróság álláspontja a házastársi életközösség megszakadásának időpontja tekintetében is. Kiemelte, hogy "C"-től, azaz I.r. alperes édesanyjától és "D"-től, a II.r.alperes barátnőjétől elfogulatlan tanúvallomás nem várható. Az elsőfokú bíróság álláspontját elfogult tanúk vallomására alapította, nyilatkozatuknak túlzott jelentőséget tanúsít, sértve ezzel a bizonyítékok összességében történő értékelésének követelményét.

Fellebbezésének kiegészítésében a felperes hangsúlyozta, hogy az életközösség 2002. év végén, 2003.év elején történő fennálltának mérlegelésekor az elsőfokú bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra a tényre, hogy az I.r. alperessel szemben indított büntetőeljárásban a II.r.alperes arra tekintettel tagadta meg a vallomástételt, hogy a gyanúsított hozzátartozója, házastársa.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat a Pp.206.§-ban írtaknak megfelelően, okszerűen értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetéseivel és azok indokaival is az ítéletábra teljes körűen egyetért.

Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság által elfoglalt azon álláspontot, miszerint a felperes elsődleges kereseti kérelme a keresetőségi joga hiányában nem lehet megalapozott. Az a körülmény, hogy a felperesi igények egy esetleges végrehajtási eljárásban nagyobb valószínűséggel nyernek kielégítést akkor, ha I.r.alperes megszerzi a **helység 1-i**hrsz-ú ingatlan ½ részének tulajdonjogát, nem alapozza meg felperes jogi érdekét a II.r.alperes tulajdonában álló ingatlanra vonatkozóan a

Csjt.27.§. alapján I.r.alperes javára előterjesztett tulajdonjog megállapítása iránti kereseti kérelem előterjesztésére.

A fellebbezésben írtakra tekintettel az ítéletábra kiemeli, hogy a perben ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy 2002. év novembere és 2003. év januárja közti időszakban, azaz a kölcsön felvételének időszakában (illetve a későbbiekben) a peres felek házassági életközösségben éltek.

A felperes által hangsúlyozott azon körülmény, hogy alpereseknek érdekükben állt az életközösség 2002. novemberében történő megszakítása, valamint II.r.alperes nevén lévő vagyon I.r.alperestől történő elhatárolása, ezáltal annak kiküszöbölése, hogy az ingatlan I.r. alperes tartozásainak fedezetéül szolgálhasson (egyéb feltételek fennállta esetén) - még a közösen működtetett gazdasági társaság ténye együttértékelésével sem - teszi megállapíthatóvá a felek közti életközösség fennálltának tényét. Így a Csjt.90.§.(2) - (5) bekezdései alapján II.r. alperes felelőssége nem állapítható meg.

Amennyiben azonban az életközösség fennállta megállapítható lenne, II.r. alperes - Ptk.361.§. alapján esetlegesen fennálló megtérítési kötelezettsége akkor sem volna megállapítható, mivel nem nyert bizonyítást, hogy az I.r. alperes által bűncselekmény elkövetésével szerzett jövedelem a házastársi közös vagyont vagy II.r. alperes különvagyonát gyarapította.

A fentiekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§.(4) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, így az ítéletábla a Pp.78.§.(1) bekezdés alapján a pervesztes felperest kötelezte a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból és a feljegyzett illetékből álló perköltség megfizetésére.

Győr, 2012. évi március hó 20. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr.Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó